

REMISSYTTRANDE

Datum
2016-04-21

Dnr
637-16-80
Aktbilaga 2

Regeringskansliet
Justitiedepartementet
Straffrättsenheten
103 33 STOCKHOLM

Betänkandet (SOU 2015:103) Ett utvidgat straffrättsligt skydd för transpersoner m.m.

(Departementets diarienummer Ju2015/09589/L5)

Genomgången av de förslag som läggs fram i betänkandet och de överväganden som görs där har skett utifrån de utgångspunkter som Justitiekanslern främst har att beakta, här i första hand tryck- och yttrandefrihetsaspekter.

Betänkandet föranleder följande synpunkter från Justitiekanslerns sida.

Ordet ras ersätts med uttrycket "föreställning om ras" i bl.a. bestämmelserna om hets mot folkgrupp i BrB och TF (avsnitt 3 i betänkandet)

Ändringarna är inte avsedda att förändra bestämmelsernas tillämpningsområde och torde enligt Justitiekanslerns mening inte heller medföra någon sådan. Justitiekanslern delar utredningens bedömning att begreppet "föreställning om ras" är ett lämpligt sätt att markera att det i realiteten inte finns mer än en människoras men att lagstiftningen måste förhålla sig till att det finns grupper och individer som felaktigt tror det.

Termen "könsöverskridande identitet eller uttryck" i bl.a. diskrimineringslagen byts ut mot "könsidentitet eller könsuttryck" (avsnitt 4 i betänkandet)

Ändringen bort från avvikarperspektivet är enligt Justitiekanslerns mening välkommen. Justitiekanslern delar utredningens bedömning att ändringen, även om den i teorin innebär en utvidgning av diskrimineringsgrundens tillämpningsområde, inte torde få någon betydelse i praktiken i detta hänseende.

Bestämmelserna avseende hets mot folkgrupp utvidgas till att även avse ett skydd för hot eller missaktning med anspelning på "könsidentitet eller könsuttryck" (avsnitt 5 i betänkandet)

Justitiekanslern delar utredningens bedömning att det finns ett behov av en kriminalisering av hets mot transpersoner som grupp. Skillnaden mellan "könsidentitet och könsuttryck" å ena sidan och "könstillhörighet" å andra sidan är inte omedelbart självklar (vilket även utredningen påpekar se s.

260). En viss oklarhet kan förväntas uppstå hos den som läser den föreslagna lagtexten utan att samtidigt ha tillgång till förarbetena. Detta bör dock inte innebära några problem i rättstillämpningen och det är svårt att finna något bättre och tydligare uttryckssätt.

*Hets mot folkgrupp – ett minoritetsskydd eller ett skydd för alla?
(Avsnitt 5.2.1 i betänkandet)*

När det gäller utredningens uttalanden beträffande frågan om hets mot folkgrupp innebär ett minoritetsskydd eller ett skydd för alla (s. 200-201) vill Justitiekanslern klarlägga följande. Det är riktigt att Justitiekanslern i flera beslut har uttalat att bestämmelsen om hets mot folkgrupp har tillkommit i syfte att tillförsäkra olika minoritetsgrupper ett rättsskydd och anfört detta som skäl för beslut om att inte inleda förundersökning när anmälan avsett uttalanden som riktats mot t.ex. svenskar som grupp. Utredningens redogörelse för tidigare förarbetsuttalanden visar att Justitiekanslerns uttryckssätt avviker från vad som där sagts. Det finns mot den bakgrunden skäl för Justitiekanslern, skulle frågan åter bli aktuell, att noga överväga innebörden av sitt tidigare ställningstagande samt utformningen av framtida beslutsskäl. Det bör dock anmärkas att de uttalanden som varit föremål för Justitiekanslerns prövning i de aktuella fallen har varit sådana att de under alla förhållanden inte har nått upp till vad som krävs för att besluta om att inleda en förundersökning på grund av misstanke om brott.

Anna Skarhed

Patricia Barrefelt